

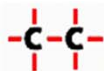
Názvoslovie organických látok

UHL'OVODÍKY

Uhl'ovodíky sú organické zlúčeniny, ktoré obsahujú len atómy uhlíka a vodíka.

Každý atóm uhlíka sa vždy viaže 4 väzbami (je štvorväzbový) $-\overset{\cdot}{\underset{\cdot}{\text{C}}}-$ Každý atóm vodíka sa vždy viaže 1 väzbou (je jednoväzbový) $-\text{H}$

ALKÁNY

ALKÉNY

ALKÍNY

ALKADIÉNY

CYKLOALKÁNY

ARÉNY

OTVORENÝ REŤAZEC

UZAVRETÝ REŤAZEC

ACYKICKÉ

CYKICKÉ

AROMATICKÉ

JEDODUCHA VÄZBA

NÁSÖBNÁ VÄZBA

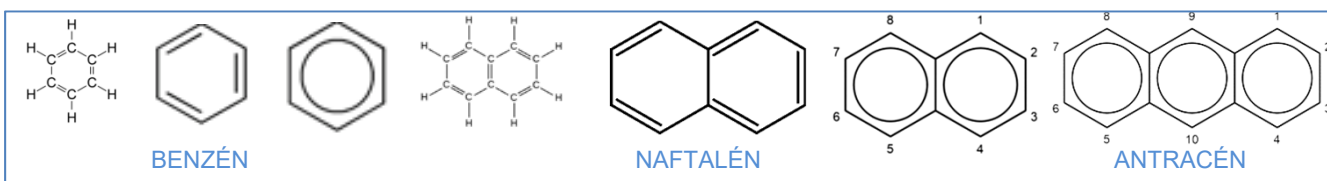
JEDODUCHA

DELOKALIZOVANÁ

Počet C	Základ (zvyšok)	ALK-ÁN $\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$	ALK-ÉN C_nH_{2n}	ALK-ÍN C_nH_{n-2}	ALKA-DIÉN C_nH_{n-2}	CYKLO-ALK-ÁN C_nH_{2n}
1	met- (metyl-)	CH_4 metán	-	-	-	-
2	et- (etyl-)	$\text{CH}_3 - \text{CH}_3$ etán	$\text{CH}_2 = \text{CH}_2$ etén	$\text{CH} \equiv \text{CH}$ etín	-	-
3	prop- (propyl-)	$\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$ propán	$\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH}_3$ propén	$\text{CH} \equiv \text{C} - \text{CH}_3$ propín	$\text{CH}_2 = \text{C} = \text{CH}_2$ propadién	 cyklopropán
4	but- (butyl-)	$\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$ bután	$\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$ but-1-én; but-2-én	$\text{CH} \equiv \text{C} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$ but-1-ín; but-2-ín	$\text{CH}_2 = \text{C} = \text{CH} - \text{CH}_3$ buta-1,2-dién	 cyklobután
5	pent- (pentyl-)	$\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$ pentán	$\text{CH}_2 = \text{CH} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$ pent-1-én; pent-2-én	$\text{CH} \equiv \text{C} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$ pent-1-ín; pent-2-ín	$\text{CH}_3 - \text{CH} = \text{C} = \text{CH} - \text{CH}_3$ pent-2,3-dién	 cyklopentán

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
mono	di	tri	tetra	penta	hexa	hepta	okta	nona	deka	un deka	do deka	tri deka	tetra deka	penta deka

DERIVÁTY UHL'OVODÍKOV

Typ	Char. skupina	Predpona	Prípona	Typ	Char. skupina	Predpona	Prípona
Alkoholy a fenoly	$-\text{OH}$	hydroxy-	-ol	Halogén zlúčeniny	$-\text{F}$ $-\text{Cl}$	fluóro- chlóro-	
Aldehydy	; $-\text{COH}$	formyl- oxo-	-karbaldehyd -ál		$-\text{Br}$ $-\text{I}$	brómo- jodo-	
Ketóny	; $-\text{CO}-$	oxo-	-ón	Nitrózo zlúčeniny	$-\text{NO}$	nitrózo-	
Karboxylové kyseliny	$-\text{COOH}$	karboxy-	k. karboxylová kyselina -ová	Nitro zlúčeniny	$-\text{NO}_2$	nitro-	
Tioly	$-\text{SH}$	sulfanyl-	-tiol	Amíny	$-\text{NH}_2$	amino-	-amín
Sulfónové kyseliny	; $-\text{SO}_3\text{H}$	sulfo-	kyselina sulfónová	Imíny	$=\text{NH}$ $=\text{NR}$	imino- R-imino-	-imín